

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 6. heinäkuuta 2018
(OR. en)

9622/18

Toimielinten välinen asia:
2018/0204 (COD)

JUSTCIV 133
EJUSTICE 66
COMER 51
CODEC 932

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	31. toukokuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2018) 379 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2018) 379 final.

Liite: COM(2018) 379 final

Bryssel 31.5.2018
COM(2018) 379 final

2018/0204 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 muuttamisesta

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

EU:n tehtäviin kuuluu Euroopan oikeusalueen kehittäminen yksityisoikeuden alalla keskinäisen luottamuksen ja tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteiden pohjalta. Oikeusalueen toiminta edellyttää rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä. Oikeudellisen yhteistyön toteuttamiseksi ja sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan helpottamiseksi EU on hyväksynyt asetukset, jotka koskevat valtioiden rajat ylittävää asiakirjojen tiedoksiantoa¹ ja todisteiden vastaanottamiseen liittyvää yhteistyötä². Asetukset ovat merkittäviä jäsenvaltioiden välistä oikeudellista apua säänteleviä välineitä siviili- ja kauppaoikeuden alalla. Niiden yhteisenä tarkoituksena on tarjota tehokkaat puitteet valtioiden rajat ylittävälle oikeudelliselle yhteistyölle. Jäsenvaltioiden välillä sovellettiin aiemmin kansainvälistä järjestelmää, joka perustui Haagin yleissopimuksiin³. Asetuksilla korvattiin vanha järjestelmä, joka oli mutkikkaampi⁴.

Näillä oikeudellista yhteistyötä koskevilla säädöksillä on todellista vaikutusta EU:n kansalaisten (niin yksityishenkilöiden kuin elinkeinonharjoittajien) jokapäiväiseen elämään. Niitä sovelletaan oikeudenkäyntimenettelyihin, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, kun menettelyn asianmukainen toiminta on välttämätöntä oikeussuojan saatavuuden ja oikeudenmukaisten oikeudenkäyntien takaamiseksi (haastehakemuksen asianmukaisen tiedoksiannon puuttuminen on eniten käytetty peruste tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytymiselle⁵). Kansainvälistä oikeusapua koskevan kehyksen tehokkuus vaikuttaa suoraan siihen, millaisen kuvan tällaisissa rajat ylittävissä riita-asioissa

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (asiakirjojen tiedoksianto) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta (EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1).

³ Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskeva yleissopimus, tehty 15 päivänä marraskuuta 1965. Todisteiden vastaanottamista ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskeva yleissopimus, tehty 18 päivänä maaliskuuta 1970.

⁴ Asetuksia sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta. Tanska teki 19. lokakuuta 2005 Euroopan yhteisön kanssa sopimuksen oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa. Sopimus on rinnakkainen asiakirjojen tiedoksiantoa koskevan asetuksen kanssa, ja sen nojalla asetus ja sen täytäntöönpanotoimenpiteet laajennetaan koskemaan Tanskaa. Sopimus tuli voimaan 1. heinäkuuta 2007. Ks. EUVL L 300, 17.11.2005, s. 55 ja EUVL L 120, 5.5.2006, s. 23.

⁵ Arviointitutkimus, jossa tarkastellaan kansallisten prosessilakien ja -käytäntöjen vaikutusta tuomioiden vapaaseen liikkuvuuteen ja siihen, kuinka yhdenmukaisena ja tehokkaana EU:n kuluttajalainsäädännössä kuluttajille myönnetty menettelyllinen suoja toteutuu (tutkimuksen tekijä MPI Luxembourgin johtama konsortio), loppuraportti, kesäkuu 2017 (saatavilla osoitteessa <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>), s. 60–61, jäljempänä 'MPI:n vuoden 2017 tutkimus'.

asianosaisina olevat kansalaiset saavat jäsenvaltioiden oikeuslaitoksesta ja oikeusvaltioperiaatteesta.

Tuomioistuinten välinen sujuva yhteistyö on tarpeen myös sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta. Vuonna 2018 noin 3,4 miljoonan siviili- ja kauppaoikeudellisen oikeudenkäynnin vaikutukset ulottuvat EU:ssa yli rajojen⁶. Suurimmassa osassa tapauksia (erityisesti tapauksissa, joissa vähintään toinen osapuoli asuu muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa asiaa käsitellään) tuomioistuimet soveltavat asiakirjojen tiedoksiantoa koskevaa asetusta useita kertoja oikeudenkäynnin aikana. Tämä johtuu siitä, että haastehakemuksen lisäksi myös muita asiakirjoja (kuten menettelyn päättämistä koskevat päätökset) on usein annettava virallisesti tiedoksi. Asiakirjojen tiedoksiantoa koskevaa asetusta ei sovelleta pelkästään siviilituomioistuimissa käytäviin oikeudenkäynteihin, sillä sen soveltamisala kattaa myös muut kuin oikeudenkäyntiasiakirjat, joiden tiedoksianto voi olla tarpeen useissa tuomioistuinten ulkopuolisissa menettelyissä (esim. julkisen notaarin käsittelemät perintöasiat tai julkisen viranomaisen käsittelemät perheoikeudelliset asiat) tai myös silloin, kun taustalla ei ole oikeudellista menettelyä.

Asetuksessa (EY) N:o 1393/2007 säädetään nopeutetuista kanavista ja yhdenmukaisista menettelyistä asiakirjojen toimittamiseksi yhdestä jäsenvaltiosta toiseen tiedoksiantoa varten. Asetuksessa asetetaan tietyt vähimmäisvaatimukset puolustautumisoikeuden suojaamiselle (esim. 8 ja 19 artikla) ja säädetään postitse tapahtuvia suoria rajat ylittäviä tiedoksiantoja koskevista yhdenmukaisista oikeudellisista edellytyksistä.

Komissio antoi kertomuksen asiakirjojen tiedoksiantoa koskevan asetuksen käytännön toiminnasta joulukuussa 2013⁷. Raportissa todettiin, että jäsenvaltioiden viranomaiset ovat soveltaneet asetusta yleisesti ottaen tyydyttävästi. Kertomuksessa todettiin kuitenkin myös, että jäsenvaltioiden oikeudellisen yhteistyön lisääntymisen ja *eksekvatuurin* (välivaiheen menettelyn) poistamisen myötä esiin on tullut joitakin asetukseen liittyviä rajoitteita. Tästä syystä kertomuksella pyrittiin edistämään laajaa julkista keskustelua asetuksen asemasta EU:n siviilioikeuden alalla ja siitä, miten asiakirjojen tiedoksiantamista voidaan edelleen parantaa. Tämän mukaisesti asetuksen täytäntöönpanoa on arvioitu yksityiskohtaisesti muutaman viime vuoden aikana tutkimuksissa, komission kertomuksissa ja Euroopan oikeudellisen verkoston käymissä keskusteluissa⁸. Vuonna 2017 komissio suoritti sääntelyn toimivuutta koskevan arvioinnin (REFIT) parempaa sääntelyä koskevien suuntaviivojen mukaisesti asetuksen käytännön toimivuutta koskevan kattavan ja ajankohtaisen analyysin ja päätelmien tueksi (muiden arviointien tulosten täydentämiseksi). Tavoitteena oli arvioida välineen toimintaa

⁶ Mainittu luku perustuu vaikutuksenarvioinnin tueksi tehdyn Deloitte'n taloudellisen tutkimuksen arvioihin. Arviot perustuvat Eurostatilta, oikeuslaitoksen toimivuutta tarkastelevalta Euroopan neuvoston pysyvältä komitealta (CEPEJ) ja Euroopan komissiolta saatuihin tietoihin sekä haastattelujen yhteydessä saatuihin tietoihin. Tutkimus, jäljempänä 'taloudellinen tutkimus', tilattiin Deloitteelta sopimuksella nro JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Tutkimuksen loppuraporttia ei ole vielä julkaistu.

⁷ COM(2013) 858 final, 4.12.2013.

⁸ Katso yksityiskohtainen luettelo arvioinneista tämän ehdotuksen liitteenä olevan vaikutustenarvioinnin (SWD (2018) XXX final) liitteessä 8 (s. 15–17).

viiden keskeisen pakollisen arviointiperusteen perusteella: tehokkuus, vaikuttavuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja EU:n tasolla saatava lisäarvo.

REFIT-arviointiraportin tuloksia käytettiin pohjana ongelmien määrittelyssä tämän ehdotuksen liitteenä olevassa vaikutustenarvioinnissa. Tärkeimmät muutokset esitetään seuraavassa.

Arvioinnissa tarkasteltiin perinteisiä keinoja, joita käytetään asiakirjojen lähettämisessä toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten (lähettäminen niin kutsuttujen lähettävien ja vastaanottavien viranomaisten välityksellä), ja todettiin, että työnkulku ei täytä odotuksia, sillä se toimii odotettua hitaammin ja tehottomammin. Vaikka EU:n välineellä vuonna 2000 käyttöön otetut uudet rakenteet lyhensivät selvästi vastaamisaikoja verrattuna Haagin yleissopimuksiin perustuvaan työnkulkuun, asetuksessa ehdotetut määräajat ylittyvät edelleen säännöllisesti. Erityisesti viimeaikaista teknologisen kehityksen potentiaalia ei hyödynnetä täysimittaisesti. Vaikka asetuksen kieliasu laadittiin teknologianeutraaliksi, nykyaikaisia viestintäkanavia ei käytännössä käytetä. Tämä johtuu osin vanhoista tottumuksista, osin oikeudellisista esteistä ja osin kansallisten tietojärjestelmien puutteellisesta yhteentoimivuudesta. Vaikutustenarvioinnissa todettiin, että tilannetta voitaisiin parantaa merkittävästi pienillä investoinneilla hyödyntämällä olemassa olevia EU:n työn tuloksia ja oikeudellisia vaatimuksia.

Arvioinnissa tarkasteltiin myös asiakirjojen lähettämisen ja tiedoksiannon vaihtoehtoisia tapoja, jotka toimivat suorina kanavina asiakirjojen tiedoksiannossa toisen jäsenvaltion alueelle, ja todettiin, että vaikka niiden avulla voitaisiin sujuvoittaa rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä, niitä voidaan vielä parantaa: Asetuksen mukainen postitiedoksianto (14 artikla) on suosittu, nopea ja suhteellisen edullinen tapa toimittaa asiakirjat vastaanottajalle. Se ei kuitenkaan ole kovin luotettava, ja epäonnistuu usein. Asetuksen 15 artiklassa tarkoitettu suora tiedoksianto on luotettava ratkaisu, mutta sen käyttöä on rajoitettu. Tältä osin ehdotuksella pyritään parantamaan kohdennetusti nykyisten menetelmien tehokkuutta. Lisäksi asetuksella lisätään sähköinen tiedoksianto vaihtoehtoisten rajat ylittävän asiakirjojen toimittamisen ja tiedoksiannon tapojen luetteloon. Sähköinen tiedoksianto olisi asetuksessa postitiedoksiantoa koskevan säännöksen virtuaalinen vastine.

Asetuksen mukaisia nykyisiä toimitus- ja tiedoksiantokanavia parannetaan, ja samalla vastaanottajan puolustautumisoikeuden suojaa vahvistetaan. Kohdennetuilla toimilla korjataan kieltäytymisoikeuden käyttämiseen (8 artikla) tai yksipuolisia tuomioita koskevaan säännökseen (19 artikla) liittyvät epävarmuudet.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämä ehdotus liittyy läheisesti ehdotukseen todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen muuttamisesta. Komissio esittää nämä asetukset samanaikaisesti, ja ne muodostavat paketin siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön nykyaikaistamiseksi.

Ehdotus on johdonmukainen oikeudellista yhteistyötä siviilioikeudellisissa asioissa koskevien nykyisten unionin välineiden kanssa. Asetuksella tehostetaan näitä välineitä, koska sillä varmistetaan tuomioiden sujuva liikkuminen EU:n sisällä. Näissä EU:n asetuksissa haastehakemuksen asianmukainen tiedoksianto katsotaan muissa jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon välttämättömäksi edellytykseksi, ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskevassa asetuksessa säädetään kehyksestä, jonka mukaisesti tällainen asianmukainen tiedoksianto on toteutettava.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Asiakirjassa ”EU:n oikeusasioden toimintasuunnitelma vuoteen 2020” korostettiin tarvetta selvittää, olisiko siviiliprosessioikeuteen liittyviä oikeuksia vahvistettava esimerkiksi asiakirjojen tiedoksiannon osalta, jotta voitaisiin parantaa EU:n jäsenvaltioiden luottamusta toistensa lainkäyttöjärjestelmiin⁹. Pyrkimys parantaa EU:n oikeudellisen yhteistyön järjestelmää on myös niiden tavoitteiden mukainen, jotka komissio on määrittänyt digitaalisten sisämarkkinoiden strategiassaan¹⁰: sähköisen hallinnon osalta strategiassa todetaan, että on lisättävä toimia, joilla nykyaikaistetaan julkishallintoa (myös oikeuslaitosta), saavutetaan rajat ylittävä yhteentoimivuus ja helpotetaan vuorovaikutusta hallinnon ja kansalaisten välillä.

Tämän tavoitteen mukaisesti komissio on sitoutunut vuoden 2018 työohjelmassaan laatimaan ehdotukset säädöksistä, joilla tarkistetaan todisteiden vastaanottamista ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskevia asetuksia¹¹.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

Oikeusperusta

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artikla (oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia). Kyseisen artiklan 2 kohdan b ja d alakohdassa annetaan EU:lle valtuudet vahvistaa toimenpiteitä oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen rajat ylittävän tiedoksiannon varmistamiseksi erityisesti silloin, kun se on tarpeen sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta.

- **Toissijaisuusperiaate**

Oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa koskevan politiikanalan tavoitteena on aina ollut luoda todellinen Euroopan oikeusalue, jossa tuomioistuinten päätökset liikkuvat

⁹ EU:n oikeusasioden toimintasuunnitelma vuoteen 2020 – Luottamuksen, liikkuvuuden ja kasvun lujittaminen unionissa (COM(2014) 144 final, s. 8).

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015, s. 16.

¹¹ Komission työohjelma 2018 – Yhtenäisempi, vahvempi ja demokraattisempi unioni (COM(2017) 650 final, 24.10.2017, liite II, 10 ja 11 kohta).

ja tietyssä oikeusjärjestelmässä syntyneet oikeudelliset tilanteet tunnustetaan EU:ssa yli rajojen ilman turhia esteitä. Tämä perustuu vakaumukseen, että ilman todellista oikeusaluetta sisämarkkinoiden perustana olevia vapauksia ei voida hyödyntää täysimittaisesti.

Ongelmia, jotka asetuksella on tarkoitus ratkaista, ilmenee rajat ylittävissä oikeudenkäynneissä (joita niiden luonteen vuoksi ei voida ratkaista kansallisten oikeusjärjestelmien puitteissa). Ne johtuvat riittämättömästä yhteistyöstä jäsenvaltioiden viranomaisten ja niiden henkilöstön jäsenten välillä tai kansallisten järjestelmien ja oikeudellisten toimintaympäristöjen puutteellisesta yhteentoimivuudesta ja johdonmukaisuudesta. Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt vahvistetaan asetuksissa, sillä se on ainoa tapa varmistaa haluttu yhdenmukaisuus. Vaikka mikään ei periaatteessa estä jäsenvaltioita käyttämästä digitaalisia viestintäkeinoja, aikaisempi kokemus ja ennusteet siitä, mitä tapahtuisi ilman EU:n toimia, osoittavat, että edistys olisi erittäin hidasta ja että vaikka jäsenvaltiot toteuttaisivat toimenpiteitä, yhteentoimivuutta ei voida taata ilman EU:n lainsäädäntöön perustuvaa kehystä. Jäsenvaltiot eivät itse voi saavuttaa ehdotuksen tavoitetta riittävällä tavalla, vaan se voidaan saavuttaa ainoastaan unionin tasolla.

EU:n lisäarvoa saadaan, kun oikeudenkäyntimenettelyjä tehostetaan ja nopeutetaan yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla asiakirjojen tiedoksiantoa koskevia yhteistyömekanismeja ja näin parantamalla oikeudenkäyttöä tapauksissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä se rajoittuu yksinomaan siihen, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotus ei vaikuta erilaisiin asiakirjojen tiedoksiantoa koskeviin kansallisiin järjestelmiin erilaisissa oikeusjärjestelmissä. Vaikka kyseessä on asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva asetus, siinä säädetään ensisijaisesti säännöistä, jotka koskevat yhdenmukaisia kanavia asiakirjojen toimittamiseksi jäsenvaltiosta toiseen tiedoksiantoa varten.

Ehdotukseen liittyy vaikutustenarviointi, joka osoittaa, että ehdotuksesta saatava hyöty on kustannuksia suurempi ja että ehdotetut toimenpiteet ovat oikeasuhteisia.

- **Toimintatavan valinta**

Asetuksessa säädetään kaikille jäsenvaltioille yhteisistä menettelyistä, mikä on olennaista rajat ylittävissä oikeudenkäynneissä toteutettavan asiakirjojen tiedoksiannon onnistumisen kannalta. Näin ollen asetuksella on myös parannettu menettelyn oikeusvarmuutta, sillä kaikki jäsenvaltiot noudattavat nyt samoja vaiheita ja samoja määräaikoja ja käyttävät yhdenmukaisia lomakkeita. Asetuksella on myös mahdollistettu kaikkien jäsenvaltioissa saatavilla olevien tietojen kokoaminen ja tietojen keskittäminen Euroopan oikeusportaaliin. Näin on edistetty jäsenvaltioiden välistä koordinoitua. Yleisesti asetuksella on nopeutettu

merkittävästi rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä ja lisätty niiden tehokkuutta ja tuloksellisuutta huomattavasti.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Vaikutustenarvioinnin ohessa toimitetaan myös asetuksen (EY) N:o 1393/2007 jälkiarvioinnin tulokset, jotka voidaan tiivistää seuraavasti:

Asetuksen täytäntöönpanolla on tehostettu asiakirjojen tiedoksiantoa. Joidenkin tietojen mukaan asetuksesta aiheutuu kuitenkin asianosaisille yhä joitakin ongelmia, kuten viiveitä tai epäselvyyksiä. Asetuksella ei siis ole täysin saavutettu sen yleisiä, erityisiä ja toiminnallisia tavoitteita.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Kuten perustelujen 1 kohdassa todetaan, asetuksen täytäntöönpanoa on arvioitu yksityiskohtaisesti muutaman viime vuoden aikana tutkimuksissa, komission kertomuksissa ja Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa käydyissä keskusteluissa¹².

Näiden arviointien lisäksi komissio kuuli laajasti eri sidosryhmiä. Sekä asetusta (EY) N:o 1393/2007 että asetusta (EY) N:o 1206/2001 käsiteltiin julkisessa kuulemisessa, joka järjestettiin 8. joulukuuta 2017 – 2. maaliskuuta 2018. Kuulemisen perusteella saatiin yhteensä 131 lausuntoa (erityisesti Puolasta sekä Saksasta, Unkarista ja Kreikasta). Euroopan oikeudellisen verkoston kahdessa asiaan liittyvässä kokouksessa käsiteltiin sekä asiakirjojen tiedoksiantoa koskevaan asetukseen että todisteiden vastaanottamista koskevaan asetukseen liittyviä käytännön ongelmia ja mahdollisia parannuksia. Jäsenvaltioiden hallitusten asiantuntijoiden kanssa pidettiin asia koskeva kokous 4. toukokuuta 2018. Lisäksi 16. huhtikuuta 2018 järjestettiin työpaja valituille sidosryhmille, joihin rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä koskevat asiat erityisesti liittyvät. Arvioinnin tulokset olivat yleisesti ottaen myönteisiä.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Oikeudellista yhteistyötä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa käsittelevä asiantuntijaryhmä piti kuusi kokousta vuoden 2018 tammikuun ja toukokuun välisenä aikana¹³. Asiakirjojen tiedoksiantoa koskevista jäsenvaltioiden säädöksistä ja käytännöistä

¹² Katso yksityiskohtainen luettelo arvioinneista tämän ehdotuksen liitteenä olevan vaikutustenarvioinnin (SWD (2018) XXX final) liitteessä 8 (s. 15–17).

¹³ Yksityiskohtainen luettelo asiantuntijoista on saatavilla komission asiantuntijaryhmiä koskevassa rekisterissä, joka on saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3561&news>

tehtiin kaksi kattavaa vertailevaa oikeudellista tutkimusta asetuksen täytäntöönpanosta mahdollisesti aiheutuvien ongelmien yksilöimiseksi¹⁴.

- **Vaikutustenarviointi**

Tämän ehdotuksen tukena on vaikutustenarviointi, joka esitetään komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa SWD(2018) 287.

Sääntelyntarkastelulautakunta tarkisti vaikutustenarvioinnin luonnoksen kokouksessaan 3. toukokuuta 2018 ja antoi myönteisen lausunnon huomautuksineen 7. toukokuuta 2018. Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto otti huomioon lautakunnan suositukset. Vaikutustenarviointiraportissa selitetään nyt paremmin kyseisten kahden oikeudellista yhteistyötä koskevan aloitteen välinen suhde (tämä ehdotus ja ehdotus asetuksen (EY) N:o 1206/2001 muuttamisesta). Merkittävimpien ongelmien ja lähtötilanteen kuvausta parannettiin. Myös välineen toissijaisuutta ja EU:n lisäarvoa koskevaa selitystä parannettiin. Lisäksi tehokkuutta koskevia päätelmiä kehitettiin edelleen, ja toimintavaihtoehtojen arviointia koskevassa osassa keskityttiin tärkeimpiin näkökohtiin, kun taas pienempien ongelmien analyysi siirrettiin liitteisiin.

Vaikutustenarvioinnissa arvioitiin useita lainsäädännöllisiä ja muita kuin lainsäädännöllisiä vaihtoehtoja. Joistakin vaihtoehtoista luovuttiin aikaisessa vaiheessa. Vaikutustenarvioinnissa suositellulla toimenpidepaketilla asetuksen tehokkuutta parannettaisiin pääasiassa vähentämällä kustannuksia ja viiveitä. Arvioinnissa korostettiin erityisesti kahta muutosta, joiden odotetaan olevan hyödyllisiä: pakollinen sähköinen viestintä viranomaisten välillä ja sähköisen ja suoran tiedoksiannon helpottaminen. Näillä parannuksilla voitaisiin tehostaa ja nopeuttaa menettelyjä ja vähentää ihmisille ja yrityksille aiheutuvaa rasitusta. Vaikutustenarvioinnissa todettiin, että edut saataisiin käyttämällä sähköistä viestintää ja edistämällä oikeuslaitoksen digitalisaatiota, mikä yksinkertaistaisi ja nopeuttaisi rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä ja oikeudellista yhteistyötä.

Suosittelulla toimenpidepaketilla parannettaisiin oikeusvarmuutta säätämällä EU:n tasolla hyväksyttävistä vaihtoehtoisista (korvaavista) tavoista antaa asiakirjat tiedoksi postitse, jos asiakirjaa ei voida toimittaa vastaanottajalle henkilökohtaisesti. Tällaisissa tapauksissa voitaisiin selkeyttää hyväksytyjä tiedoksiantomenetelmiä ja lisätä kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavien käytäntöjen yhdenmukaisuutta.

¹⁴ Komission tutkimus, joka sisältää vertailevan oikeudellisen analyysin asiakirjojen tiedoksiantoon liittyvistä jäsenvaltioiden laeista ja käytännöistä; tutkimuksen tekijä konsortio, johon kuului Firenzen yliopisto, Uppsalan yliopisto ja DMI; saatavilla osoitteessa http://collections.internetmemory.org/haeu/20171122154227/http://ec.europa.eu/justice/civil/files/studies/service_docs_en.pdf Komission käynnistämä arviointitutkimus, jossa tarkastellaan kansallisten prosessilakien ja -käytäntöjen vaikutusta tuomioiden vapaaseen liikkuvuuteen ja siihen, kuinka yhdenmukaisena ja tehokkaana EU:n kuluttajalainsäädännössä kuluttajille myönnetty menettelyllinen suoja toteutuu (tutkimuksen tekijä MPI Luxembourgin johtama konsortio), saatavilla osoitteesta <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>

Säädöspaketilla parannetaan myös oikeussuojan saatavuutta ja oikeusvarmuutta, sillä siihen sisältyy toimia, joilla parannetaan saatavilla olevia välineitä vastaanottajan olinpaikan selvittämiseksi. Näin voidaan varmistaa asiakirjojen tehokas ja nopea tiedoksianto.

Muutoksena lähtötilanteeseen toimenpidepakettiin sisältyy erityisen vastaanottokuitin (vastaanottoilmoituksen) pakollinen käyttöönotto, kun asiakirjoja annetaan tiedoksi postitse asetuksen mukaisesti. Tämän toimenpiteen odotetaan parantavan postitiedoksiannon laatua ja vähentävän sellaisia tapauksia, joissa tiedoksianto on puutteellinen, koska i) vastaanottoilmoitus on täytetty puutteellisesti tai ii) on epäselvyyttä siitä, kuka asiakirjat todellisuudessa otti vastaan.

Toimenpidepaketilla otetaan lisäksi käyttöön uusi toimenpide suoran tiedoksiannon saatavuuden parantamiseksi laajentamalla asetuksen 15 artiklan soveltamisalaa. Kun suora tiedoksianto sallitaan sekä i) lähettävälle viranomaiselle että ii) asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa ja kaikkien jäsenvaltioiden alueella, asiakirjat voidaan toimittaa lähtötilanteeseen verrattuna suoremmin ja nopeammin.

Lähtötilanteessa ei saavuteta täysin asetuksen tavoitetta oikeussuojan saatavuuden ja sen myötä asianosaisten oikeuksien suojan parantamisesta. Toimenpidepaketilla muutetaan asetuksen säännöksiä, jotka koskevat vaatimusta tiedottaa aina kieltäytymisoikeudesta liitteessä II olevalla vakiolomakkeella, pidennetään kieltäytymisoikeuden käytön määräaikaa ja selvennetään pyynnön lähettäneen tuomioistuimen asemaa kieltäytymisen arvioinnissa. Tämän odotetaan parantavan menettelyn ennustettavuutta (asetuksen 8 artikla). Lisäksi oikeudellista epävarmuutta pyritään vähentämään due diligence -tarkastuksia koskevalla vaihtoehdolla. Tuomioistuinten on toteutettava tarkastus ennen asetuksen 19 artiklassa tarkoitetun yksipuolisen tuomion antamista.

Vaikutustenarvioinnissa todettiin, että toimenpidepaketin voidaan katsoa olevan lähtötilannetta tehokkaampi ja että paketilla voitaisiin parantaa oikeusvarmuutta huomattavasti.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Koska kyseessä on sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan komission ohjelman (REFIT) mukainen voimassa olevan säädöksen tarkistus, komissio on tarkastellut mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen ja rasitteiden vähentämiseen. Tässä ehdotuksessa tarkoitettua unionin lainsäädäntöä sovelletaan kaikkiin elinkeinonharjoittajiin, joten ehdotuksessa ei säädetä esimerkiksi mistään mikroyrityksiä koskevista poikkeuksista.

Ehdotuksessa määritetään puitteet oikeudelliselle yhteistyölle digitaalisia sisämarkkinoita koskevan strategian mukaisesti. Ehdotuksella nopeutetaan ja tehostetaan rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä vähentämällä asiakirjojen lähettämiseen viranomaisten välillä kuluvaa aikaa ja paperiviestinnän käyttöä. Näin voidaan taata turvallinen sähköinen viestintä ja asiakirjojen vaihto hajautetun tietojärjestelmän käyttäjien välillä ja varmistaa, että kaikki menettelyvaiheet kirjataan automaattisesti. Järjestelmään sisältyy myös turvaominaisuuksia, joilla voidaan

varmistaa, että järjestelmää käyttävät vain valtuutetut henkilöt, joiden henkilöllisyys on todennettu.

Ehdotuksella vähennetään rajat ylittävien riita-asioiden käynnistämistä koskevia esteitä koko EU:ssa säätämällä tarvittavista välineistä vastaanottajan olinpaikan määrittämiseksi, jos asiakirjan tiedoksiannon käynnistäjällä ei ole tietoa asiasta (olinpaikka on tuntematon) tai jos tämän tiedot osoittautuvat vääriksi.

Postipalveluja tehostetaan ottamalla käyttöön erityinen yhdenmukainen vastaanottokuitti. Näin parannetaan postitiedoksiannon laatua ja vähennetään tarpeettomia kustannuksia ja viiveitä. Vaikka postitiedoksiannon onnistuminen voitaisiin taata vain puolessa niistä tapauksista, joissa palautetun vastaanottoilmoituksen oikeudelliseen arviointiin liittyy nyt ongelmia, voitaisiin säästää vuosittain 2,2 miljoonaa euroa. Tämä summa hukataan tällä hetkellä kirjeitse toteuttaviin postitiedoksiantoihin, jotka jäävät tuloksettomiksi.

Ehdotuksessa muutetaan asianosaisten prosessuaalisia oikeuksia koskevia säännöksiä (asetuksen 8 ja 19 artikla), joten ehdotuksessa otetaan huomioon myös ongelma, joka liittyy vastaajien puutteelliseen suojaamiseen yksipuolisten tuomioiden vaikutuksilta. Näiden muutosten odotetaan vähentävän sellaisten tapausten määrää, joissa annetaan yksipuolinen tuomio sellaista toisessa jäsenvaltiossa asuvaa vastaajaa vastaan, joka ei saanut tietoa heitä vastaan ulkomailla käynnistetystä menettelystä. Vaikutustenarvioinnin mukaan yksipuolisten tuomioiden määrän vähentäminen 10 prosentilla toisi EU:ssa säästöä jopa 480 000 000 euroa vuodessa, sillä kansalaisilla kuluisi vähemmän rahaa oikeussuojakeinojen käyttöön.

- **Perusoikeudet**

Asiakirjan ”EU:n oikeusasioiden toimintasuunnitelma vuoteen 2020”¹⁵ mukaisesti komissio on varmistanut, että ehdotuksessa otetaan huomioon tarve vahvistaa siviiliprosessioikeuteen liittyviä oikeuksia, jotta voidaan parantaa jäsenvaltioiden luottamusta toistensa lainkäyttöjärjestelmiin.

Ensinnäkin ehdotuksella edistetään asetuksen mukaisesti pätevää asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa, ja näin edistetään perusoikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin (oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen koskeva perusoikeuskirjan 47 artikla). Erilaiset tarpeet ja tehokkaat tiedoksiantomenetelmät otetaan näin huomioon, sillä asianosaiset voivat vapaasti hyväksyä sähköisten viestien vastaanottamisen rajat ylittävissä oikeudenkäynneissä. Tällaisen täydentävän tiedoksiantomenetelmän sekä ehdotetun ”oletusarvona digitaalisuus” -periaatteen odotetaan tehostavan oikeussuojan saatavuutta ja nopeuttavan oikeudenkäyntejä. Lisäksi ehdotuksella vähennetään tiedoksiannon kustannuksia sekä mahdollisuutta siihen, että asiakirjaa ei anneta lainkaan tiedoksi, jos käytössä on tehottomia tiedoksiantomenetelmiä.

¹⁵ EU:n oikeusasioiden toimintasuunnitelma vuoteen 2020 – Luottamuksen, liikkuvuuden ja kasvun lujittaminen unionissa (COM(2014) 144 final, s. 8).

Ehdotuksessa selvennetään määritelmiä ja käsitteitä, mikä vähentää oikeudellista epävarmuutta ja nopeuttaa asetuksen mukaisia menettelyjä. Ehdotuksella selkeytetään vastaanottajien kieltäytymisoikeutta koskevaa menettelyä ja parannetaan sen ennustettavuutta sekä vastaanottajien prosessuaalisten oikeuksien suojaa. Lisäksi ehdotuksella ehkäistään kieltäytymisoikeuden väärinkäyttöä ja suojataan näin ollen yhtä lailla kantajan oikeuksia.

Toiseksi ehdotuksella olisi myönteisiä vaikutuksia syrjimättömyyteen (SEUT-sopimuksen 18 artikla). Ehdotuksella parannettaisiin oikeussuojan tasapuolista saatavuutta, sillä jäsenvaltioiden on annettava ulkomaalaisten henkilöiden saataville alueellaan käytettävissä olevat välineet osoitteiden tiedustelua varten. Näin voidaan taata, että vastaanottaja todella saa asiakirjan. Lisäksi toimenpidepakettiin sisältyvät standardoidut oikeudelliset periaatteet, jotka koskevat mahdollisuutta käyttää kansallisen lainsäädännön fiktiivisiä ja vaihtoehtoisia menetelmiä asetuksen sijasta, kun vastaanottajan kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa. Näillä periaatteilla pyritään poistamaan epäselvyyksiä ja hajanaisuutta, joita liittyy tällä hetkellä asianosaisten oikeuksia jäsenvaltioissa koskevaan lähtötilanteeseen. Lisäksi toimenpidepaketilla otettaisiin käyttöön myös yhtenäinen aikataulu yksipuolista tuomiota koskevaa muutoksenhakua varten. Näillä säännöksillä lisättäisiin prosessuaalisten oikeuksien tasapuolista suojelua jäsenvaltiosta riippumatta.

Kolmanneksi ehdotetun siirtymisen sähköisen viestinnän käyttöön odotetaan vaikuttavan henkilötietojen suojaan (perusoikeuskirjan 8 artikla). Jäsenvaltiot vastaisivat itse sähköisen infrastruktuurin teknisestä toteuttamisesta ja toiminnasta, vaikka infrastruktuuri kehitettäisiin ja rahoitettaisiin osin EU:n tasolla. Infrastruktuurin on perustuttava hajautettuun arkkitehtuuriin. Tietosuojavaatimuksia sovellettaisiin eri menettelyihin siis ainoastaan kansallisella tasolla.

Ehdotettuun toimenpidepakettiin liittyviä merkittäviä henkilötietojen suojaa koskevia ulkoisia tekijöitä ovat seuraavat:

- toukokuusta 2018 alkaen sovellettu yleinen tietosuojasetus¹⁶, jonka on tarkoitus lisätä tietoisuutta ja nopeita toimia tietokantojen turvallisuuden ja eheyden varmistamiseksi sekä nopeaa reagointia oikeuslaitoksen piirissä tapahtuviin yksityisyyden loukkauksiin; sekä
- jatkuvat julkisen sektorin kyberturvallisuuteen kohdistuvat uhat. Julkiseen tietotekniseen infrastruktuuriin kohdistuvien hyökkäysyritysten odotetaan lisääntyvän ja vaikuttavan jäsenvaltioiden oikeuslaitoksiin; tietoteknisten järjestelmien keskinäisten kytkösten lisääntyminen (sekä kansallisella tasolla että EU:ssa) voi pahentaa tällaisten hyökkäysten vaikutusta.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Kolme toimielintä ovat vahvistaneet 13. huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen¹⁷ 22 ja 23 kohdassa, että voimassa olevan lainsäädännön ja politiikan arviointien olisi oltava pohjana jatkotoimia koskevien vaihtoehtojen vaikutustenarvioinnille. Asetusta arvioidaan tämän mukaisesti, ja komissio toimittaa arviointikertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle viimeistään viiden vuoden kuluttua soveltamisen alkamispäivästä. Arvioinnissa tarkastellaan asetuksen käytännön vaikutuksia indikaattorien sekä sen perusteella, missä määrin asetusta voidaan pitää merkityksellisenä, tuloksellisenä ja tehokkaana, millaista EU:n lisäarvoa siitä saadaan ja miten johdonmukainen se on muiden EU:n politiikkojen kanssa. Arvioinnissa käsitellään saatuja kokemuksia, jotta voidaan tunnistaa mahdollisia puutteita/ongelmia tai mahdollisuuksia asetuksen vaikutusten parantamiseksi entisestään. Jäsenvaltiot toimittavat kertomuksen laatimiseen tarvittavat tiedot komissiolle.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole kielteistä vaikutusta EU:n talousarvioon. Ehdotuksesta ei aiheudu merkittäviä kustannuksia kansallisille hallintoelimille, vaan siitä saadaan päinvastoin säästöjä. Kansallisten viranomaisten odotetaan hyötyvän postipalveluihin liittyvistä kustannussäästöistä, ajan säästymisestä tehokkaampien oikeudenkäyntimenettelyjen ansiosta sekä hallinnollisen rasituksen ja työvoimakustannusten vähenemisestä.

Pääasialliset kustannukset jäsenvaltioille aiheutuvat lähettävälle ja vastaanottaville viranomaisille pakollisen sähköisen viestinnän toteuttamisesta. Tähän ehdotukseen liitetystä vaikutustenarvioinnista käy kuitenkin ilmi, että paperiviestinnästä sähköiseen viestintään siirtymisestä saatavat hyödyt ovat paljon kustannuksia suuremmat.

Tärkeimpiä EU:n nykyisiin rahoitusohjelmiin perustuvia rahoitusmahdollisuuksia ovat oikeusalan ohjelma ja Verkkojen Eurooppa -väline. Oikeusalan ohjelmalla (vuoden 2018 budjetti: 45,95 miljoonaa euroa) tuetaan jäsenvaltioiden täytäntöönpanoa ja oikeussuojakeinoja koskevia valmiuksia siviilioikeuden alalla, ja ohjelman tulevissa rahoituksen painopisteissä keskitytään näihin näkökohtiin, jotka ovat merkityksellisiä myös tämän aloitteen kannalta. Verkkojen Eurooppa -välineellä on paljon suurempi budjetti (130,33 miljoonaa euroa vuonna 2018), ja sillä tarjotaan taloudellista tukea tietoteknisille hankkeille, joilla helpotetaan julkisten hallintoelinten, yritysten ja kansalaisten välistä rajat ylittävää kanssakäymistä. Välinettä käytetään laajasti digitalisaatioon ja sähköiseen oikeudenkäyttöön liittyvien toimien rahoittamiseen siviilioikeuden alalla, mukaan luettuna Euroopan oikeusportaali ja julkisten asiakirjojen integrointi kansallisiin sähköisiin hallintojärjestelmiin sekä kaupparekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmä (BRIS). Monivuotisen rahoituskehysten digitalisaatiota koskevaa painopistettä varten tarkoitettuun

¹⁷ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehty toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä; EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1–14.

pakettiin, joka julkaistiin 2. toukokuuta 2018, sisältyy 3 miljardia euroa Verkkojen Eurooppa -välineen digitaaliseen osaan digitaalisen liitettävyysoinfrastruktuurin rahoittamiseksi.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Asetuksen täytäntöönpanon seurantaan varten otetaan käyttöön luotettava järjestelmä, johon kuuluvat esimerkiksi kattavat laadulliset ja määrälliset indikaattorit sekä selkeä ja jäsenneily raportointi- ja seurantaprosessi. Tämä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että muutokset pannaan tehokkaasti täytäntöön jäsenvaltioissa, sekä tarkistaa, saavutetaanko asetuksen tavoitteet onnistuneesti.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

1 artikla

Tällä artiklalla muutetaan nykyisen sanamuodon rakennetta ja erotetaan toisistaan oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen soveltamisalan muotoilu. Muita asiakirjoja koskevan säännöksen sanamuoto pysyy ennallaan. Oikeudenkäyntiasiakirjojen osalta ehdotuksella selvennetään, että asetusta sovelletaan kaikkiin tilanteisiin, joissa vastaanottajan kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa. Asetuksella pyritään tällä tavoin lopettamaan nykyiset huonot käytännöt, joissa asiakirjat annetaan tiedoksi muissa jäsenvaltioissa oleville vastaajille pyynnön lähettäneen jäsenvaltion alueella käyttäen sellaisia vaihtoehtoisia tai fiktiivisiä tiedonantomenetelmiä, jotka ovat sallittuja pyynnön lähettäneen jäsenvaltion prosessilainsäädännössä, riippumatta siitä, mitä tietoja asiaa käsittelevällä tuomioistuimella tai oikeusviranomaisella on vastaajan ulkomaisesta osoitteesta. Soveltamisalan uuden sanamuodon myötä tuomioistuimet eivät voi olla soveltamatta asetusta tällaisiin tilanteisiin pelkästään määrittelemällä asiakirjojen tiedoksiannon ”kotimaiseksi”.

Tiukempia vaatimuksia, joiden mukaan asiakirjojen tiedoksianto kuuluu asetuksen soveltamisalaan aina kun vastaanottajan kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, sovelletaan ainoastaan haastehakemusten tiedoksiantoon. Oikeudenkäyntiin liittyvä tiedoksianto, eli sellaisen asiakirjan toimittaminen vastaanottajalle, jossa vastaanottajalle ilmoitetaan ulkomaisen oikeudenkäynnin aloittamisesta, on puolustautumisoikeuden kannalta erityisen merkityksellinen, minkä vuoksi sitä olisi vahvistettava asianmukaisin suojatoimenpitein. Oikeudenkäynnin kuluessa myöhemmin toteutettavan oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiannon osalta lisäsuojalla on vähemmän merkitystä. Tämä johtuu siitä, että näihin asiakirjoihin voidaan soveltaa uutta 7 a artiklaa. Lisäksi kansallisissa laeissa voi yhä olla säännöksiä, joissa vastaanottajaa vaaditaan nimeämään edustaja häntä koskevien asiakirjojen tiedoksiantoa varten pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueella.

Artiklan 2 kohdassa selvennetään, että asetuksen 3 c artiklaa sovelletaan myös silloin, kun vastaanottajan osoite ei ole tiedossa.

Artiklan 3 kohdassa toistetaan tällä hetkellä voimassa olevan asetuksen johdanto-osan 8 kappaleen sanamuoto, mikä parantaa säännöksen oikeudelliseen luonteeseen liittyvää oikeusvarmuutta.

3 a artikla

Tässä artiklassa säädetään, että lähettävien ja vastaanottavien viranomaisten välinen viestintä ja asiakirjojen vaihto toteutetaan sähköisesti sellaisista kansallisista tietojärjestelmistä koostuvan hajautetun tietojärjestelmän avulla, jotka on liitetty toisiinsa turvallisella ja luotettavalla viestintäinfrastruktuurilla.

Artiklan 6 kohdassa varmistetaan, että vaihtoehtoisia (perinteisiä) viestintäkeinoja käytetään, jos tietojärjestelmässä ilmenee odottamattomia ja poikkeuksellisia häiriöitä.

Viestinnän ja asiakirjojen vaihdon uudeksi kanavaksi tarkoitetun tietojärjestelmän käyttöönotto edellyttää myös 4 ja 6 artiklan muuttamista.

3 c artikla

Tässä artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on tarjottava apua vastaanottajan olinpaikan selvittämiseksi toisessa jäsenvaltiossa. Ehdotuksessa tarjotaan kolme vaihtoehtoa, joista kunkin jäsenvaltion on tarjottava alueellaan vähintään yksi muista jäsenvaltioista peräisin oleville oikeuksiaan puolustaville henkilöille. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, minkä kolmesta vaihtoehdosta se tarjoaa asetuksen mukaisesti. Kyseiset kolme vaihtoehtoa ovat seuraavat: oikeusapu jäsenvaltioiden nimettyjen viranomaisten välityksellä; pääsyn tarjoaminen julkisiin kotipaikkarekistereihin Euroopan oikeusportaalien välityksellä; tai yksityiskohtaisten tietojen esittäminen Euroopan oikeusportaalissa välineistä, joiden avulla voidaan selvittää henkilöiden olinpaikka jäsenvaltion alueella.

7 a artikla

Tässä uudessa artiklassa tunnustetaan useissa jäsenvaltioissa voimassa olevat lait ja käytännöt, joiden mukaan oikeudenkäyntien ulkomaisia asianosaisia voidaan vaatia nimeämään heitä koskevien asiakirjojen tiedoksiantoa varten edustaja oikeudenkäyntijäsenvaltiossa. Tämä vaihtoehto olisi käytettävissä vasta sen jälkeen, kun haastehakemus on annettu asianmukaisesti tiedoksi kyseiselle asianosaiselle. Niille riita-asioiden ulkomaisille asianosaisille, joille tällainen velvoite (edustajan etsiminen ja palkkaaminen toisesta jäsenvaltiossa) aiheuttaa ylitsepääsemättömiä vaikeuksia, asetuksessa tarjotaan vaihtoehdoksi asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa koskevan 15 a artiklan b alakohdan soveltaminen.

8 artikla

Ehdotuksella parannetaan menettelyä, joka koskee vastaanottajan oikeutta kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta, jos asiakirjaa ei ole laadittu asianmukaisella kielellä tai käännetty kyseiselle kielelle. Muutokset ovat unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisia¹⁸.

14 artikla

Ehdotuksessa veloitetaan postipalvelujen tarjoajat käyttämään erityistä vastaanottokuittia (vastaanottoilmoitus), kun ne antavat asiakirjoja tiedoksi postitse asetuksen mukaisesti.

Artiklan 3 kohdassa säädetään sellaisia henkilöitä koskevista vähimmäisvaatimuksista, jotka voidaan hyväksyä sijaisvastaantajiksi, jos postipalvelun tarjoaja ei pysty toimittamaan asiakirjaa vastaanottajalle henkilökohtaisesti. Ratkaisu perustuu asetuksen (EY) N:o 805/2004¹⁹ 14 artiklaan ja asetukseen (EY) N:o 1896/2006²⁰ ja tuomioistuimen asiassa C-354/15, *Henderson*²¹, antamaan tuomioon.

15 artikla

Tällä säännöksellä laajennetaan nykyisen artiklan soveltamisalaa kahdella tavalla: Ensinnäkään artiklassa ei enää edellytetä, että oikeudenkäynnin on koskettava pyynnön esittävän henkilön etua. Näin lähettävät viranomaiset ja asiaa käsittelevät tuomioistuimet voivat käyttää tällaista tiedoksiantotapaa. Toiseksi suora tiedoksianto voitaisiin tulevaisuudessa soveltaa kaikkien jäsenvaltioiden alueella.

15 a artikla

Ehdotuksella otetaan käyttöön asiakirjojen sähköinen tiedoksianto asetuksen mukaisena täydentävänä vaihtoehtoisena tiedoksiantomenetelmänä. Säännöksessä tämäntyyppisen tiedoksiannon katsotaan vastaavan postitiedoksiantoa. Säännöksessä asiakirjan sähköinen lähettäminen lähettäjän käyttäjätilitä suoraan vastaanottajan käyttäjätilille hyväksytään asetuksen mukaiseksi päteväksi tiedoksiantomenetelmäksi sillä edellytyksellä, että jompikumpi a tai b kohdassa säädettyistä vaihtoehtoisista edellytyksistä täyttyy.

19 artikla

Tähän artiklaan ehdotettiin muutoksia kansallisten järjestelmien nykyisen hajanaisuuden korjaamiseksi. Ehdotukseen sisältyy kaksi merkittävää muutosta. Ensinnäkin asiaa käsittelevän tuomioistuimen on lähetettävä ilmoitus menettelyn aloittamisesta tai yksipuolisesta päätöksestä poissa olevan vastaajan saatavilla olevalle käyttäjätilille. Toiseksi 4 kohdassa tarkoitettun

¹⁸ Unionin tuomioistuimen asia C-519/13, *Alpha Bank Cyprus*, tuomio 16.9.2015, ECLI:EU:C:2015:603; unionin tuomioistuimen määräys, asia C-384/14, *Alta Realitat S.L.*, 28.4.2016, ECLI:EU:C:2016:316.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 805/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 15).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1896/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta (EUVL L 399, 30.12.2006, s. 1).

²¹ Tuomio 2.3.2017, ECLI:EU:C:2017:157.

ylimääräisen uudelleentarkastelun hakuajaksi asetetaan yhdenmukaisesti kaksi vuotta yksipuolisen tuomion antamisesta.

23 a artikla

Tässä säännöksessä säädetään, että komissio laatii yksityiskohtaisen seurantaohjelman asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seurantaan varten.

24 artikla

Tässä säännöksessä säädetään, että komissio arvioi asetuksen komission paremman sääntelyn suuntaviivojen ja 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 ja 23 kohdan mukaisesti ja esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tärkeimmistä havainnoista.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämismääräyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämismääräysmenettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen lähettämisen ja tiedoksiannon parantamista ja nopeuttamista jäsenvaltioiden välillä.
- (2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1393/2007³ säädetään oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa.
- (3) Jäsenvaltioiden oikeudellisen yhteistyön lisääntymisen ja eksekvatuurin (välivaiheen menettelyn) poistamisen myötä esiin on tullut joitakin asetukseen (EY) N:o 1393/2007 liittyviä rajoitteita.
- (4) Jotta voidaan taata asiakirjojen nopea lähettäminen toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten, olisi käytettävä kaikkia soveltuvia nykyaikaisen viestintäteknologian välineitä edellyttäen, että tietyt vastaanotetun asiakirjan eheyttä ja luotettavuutta liittyvät

¹ EUVL C , , s. .

² EUVL C , , s. .

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (asiakirjojen tiedoksianto) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta (EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79).

edellytykset täyttyvät. Tästä syystä kaikki viestintä ja asiakirjojen vaihto jäsenvaltion nimeämien viranomaisten ja elinten välillä on toteutettava pääsääntöisesti kansallisista tietojärjestelmistä koostuvan hajautetun tietojärjestelmän kautta.

- (5) Vastaanottavan viranomaisen olisi kaikissa olosuhteissa ja ilman harkintavaltaa ilmoitettava vastaanottajalle kirjallisesti vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa, jos siinä ei ole käytetty vastaanottajan ymmärtämää kieltä tai tiedoksiantopaikan virallista kieltä tai yhtä niistä. Tätä säännöstä olisi sovellettava myös myöhempiin tiedoksiantoihin vastaanottajan käytettyä kieltäytymisoikeuttaan. Kieltäytymisoikeutta olisi sovellettava myös diplomaattisten edustajien tai konsuliviranomaisten toteuttamiin tiedoksiantoihin, postitse tapahtuviin tiedoksiantoihin ja suoriin tiedoksiantoihin. Silloin kun asiakirjan vastaanottamisesta on kieltäydytty, sen tiedoksianto on voitava oikaista toimittamalla vastaanottajalle asiakirjan käännös.
- (6) Jos vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta asiakirjaa, sitä asiaa käsittelevän tuomioistuimen tai viranomaisen, jonka yhteydessä tiedoksianto on tarpeen, on tarkistettava, oliko kieltäytyminen perusteltua. Tuomioistuimen tai viranomaisen on tätä tarkoitusta varten otettava huomioon kaikki asian liittyvät tai sen käytettävissä olevat tiedot määrittääkseen vastaanottajan todellisen kielitaidon. Arvioidessaan vastaanottajan kielitaitoa tuomioistuin voi ottaa huomioon muun muassa seuraavat tosiasialliset tekijät: vastaanottajan kyseisellä kielellä kirjoittamat asiakirjat, liittyykö kyseisen kielen taito vastaanottajan ammattiin (esimerkiksi opettaja tai tulkki), onko vastaanottaja sen jäsenvaltion kansalainen, jossa oikeudenkäynti käydään, tai onko vastaanottaja aiemmin asunut jonkin aikaa kyseisessä jäsenvaltiossa. Tällaista arviointia ei pidä tehdä, jos asiakirja on laadittu tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä tai käännetty tällaiselle kielelle.
- (7) Rajat ylittävien oikeudenkäyntien tehokkuuden ja nopeuden varmistamiseksi tarvitaan suoria, nopeutettuja kanavia, joiden kautta asiakirjoja voidaan antaa tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa oleville henkilöille. Lisäksi henkilön, jonka etua oikeudenkäynti koskee, tai asiaa käsittelevien tuomioistuinten tai viranomaisten olisi voitava toimittaa asiakirjojen tiedoksianto sähköisesti suoraan vastaanottajan digitaaliselle käyttäjätileille, jos tämän kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa. Tällaisen suoran sähköisen tiedoksiannon toteuttamista varten olisi vahvistettava edellytykset, joiden avulla voidaan varmistaa, että sähköisiä käyttäjätilejä käytetään asiakirjojen tiedoksiantoon vain, jos vastaanottajien edut voidaan suojata riittävin suojatoimenpitein joko tiukoilla teknisillä standardeilla tai vastaanottajan antaman nimenomaisen suostumuksen muodossa.
- (8) Olemassa olevia asiakirjojen lähettämisen ja tiedoksiannon suoria kanavia olisi parannettava siten, että ne tarjoavat luotettavan ja yleisesti saatavilla olevan vaihtoehdon perinteiselle lähettämismenetelmälle vastaanottavan viranomaisen välityksellä. Tätä tarkoitusta varten postipalvelujen tarjoajien olisi käytettävä erityistä vastaanottoilmoitusta toteuttaessaan asetuksen (EY) N:o 1393/2007 14 artiklan mukaista tiedoksiantoa. Vastaavasti henkilön, jonka etua oikeudenkäynti koskee, ja asiaa käsittelevien tuomioistuinten tai viranomaisten olisi voitava toimittaa asiakirjojen tiedoksianto kaikkien jäsenvaltioiden alueella suoraan vastaanottavan jäsenvaltion oikeusviranomaisten, viranomaisten tai muiden toimivaltaisten henkilöiden välityksellä.

- (9) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Erityisesti tässä asetuksessa pyritään takaamaan vastaanottajien puolustautumisoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen. Nämä oikeudet perustuvat puolueetonta tuomioistuinta koskevaan oikeuteen, joka on kirjattu perusoikeuskirjan 47 artiklaan.
- (10) Jotta voidaan mahdollistaa asetuksen (EY) N:o 1393/2007 liitteiden sujuva soveltaminen, komissiolle olisi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti siirrettävä valta antaa delegoituja säädöksiä asetuksen liitteitä I, II ja IV koskevien muutosten osalta. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa* vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

*Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehty toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä; EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (11) Huhtikuun 13 päivänä 2016 tehdyn parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen 22 ja 23 kohdan mukaisesti komission olisi arvioitava tätä asetusta erityisten seurantajärjestelyjen avulla kerättyjen tietojen perusteella, jotta voidaan arvioida asetuksen todellisia vaikutuksia ja mahdollisten lisätoimenpiteiden tarvetta.
- (12) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, koska on luotava oikeudelliset puitteet, joilla varmistetaan oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen nopea ja tehokas lähettäminen ja tiedoksianto jäsenvaltioiden välillä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (13) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 3 artiklan ja 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti [Yhdistynyt kuningaskunta] [ja] [Irlanti] [on ilmoittanut / ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen] [ei/eivät osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido sitä/niitä eikä asetusta sovelleta siihen/niihin].
- (14) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(15) Tämän vuoksi olisi muutettava asetusta (EY) N:o 1393/2007,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1393/2007 seuraavasti:

1) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

”1 artikla

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa seuraavien asiakirjojen tiedoksiantoon:

- a) sellaisille henkilöille tiedoksiannettavat oikeudenkäyntiasiakirjat, joiden kotipaikka on muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa oikeudenkäynti käydään;
- b) muut asiakirjat, jotka on lähetettävä jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon.

Asetusta ei sovelleta etenkin vero-, tulli- tai hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista tai laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (*acta iure imperii*).

2. Tätä asetusta ei sovelleta, ellei asiakirjan vastaanottajan osoite ole tiedossa, lukuun ottamatta 3 c artiklaa.

3. Tätä asetusta ei sovelleta asiakirjan tiedoksiantamiseen osapuolen viralliselle edustajalle jäsenvaltiossa, jossa asiaa käsitellään, riippumatta kyseisen osapuolen asuinpaikasta.

4. Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) ’jäsenvaltiolla’ kaikkia jäsenvaltioita lukuun ottamatta Tanskaa;
- b) ’tuomioistuimen sijaintijäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, jossa asiaa käsitellään.”;

2) Korvataan 2 artiklan 4 kohdan c alakohta seuraavasti:

”c) niiden käytettävissä olevat asiakirjojen vastaanottotavat 3 a artiklan 6 kohdassa tarkoitetuissa asioissa; ”;

3) Lisätään 3 a, 3 b ja 3 c artikla seuraavasti:

”3 a artikla

Viestintävälineet, joita lähetettävien ja vastaanottavien viranomaisten ja keskusyksikköjen on käytettävä

1. Liitteessä I olevaa vakiolomaketta käyttäen laaditut asiakirjat, pyynnöt, vahvistukset, vastaanotto- ja muut todistukset sekä muut viestit on lähetettävä lähetävän ja vastaanottavan viranomaisen välillä, kyseisten viranomaisten ja keskusyksikköjen välillä tai eri jäsenvaltioiden keskusyksikköjen välillä sellaisista kansallisista tietojärjestelmistä koostuvan hajautetun tietojärjestelmän avulla, jotka on liitetty toisiinsa viestintäinfrastruktuurilla, joka mahdollistaa turvallisen ja luotettavan rajat ylittävän tiedonvaihdon kansallisten tietojärjestelmien välillä.
2. Neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014* säädettyä luottamuspalvelujen käyttöä koskevia yleisiä oikeudellisia puitteita sovelletaan 1 kohdassa tarkoitettun hajautetun tietojärjestelmän avulla lähetettyihin asiakirjoihin, pyyntöihin, vahvistuksiin, vastaanotto- ja muihin todistuksiin sekä muihin viesteihin.
3. Jos 1 kohdassa tarkoitetuissa asiakirjoissa, pyynnöissä, vahvistuksissa, vastaanotto- ja muissa todistuksissa ja muissa viesteissä on leima tai käsin kirjoitettu allekirjoitus, niiden sijasta voidaan käyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014 määriteltyä ”hyväksyttyä sähköistä leimaa” tai ”hyväksyttyä sähköistä allekirjoitusta”.
4. Jos lähettäminen 1 kohdan mukaisesti ei ole mahdollista hajautetun tietojärjestelmän odottamattoman ja poikkeuksellisen häiriön vuoksi, lähettäminen on toteutettava nopeinta mahdollista vaihtoehtoisia keinoja käyttäen.

* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).

3 b artikla

Hajautetun tietojärjestelmän perustamisesta aiheutuvat kustannukset

1. Kukin jäsenvaltio vastaa sellaisten viestintäinfrastruktuurin yhteyspisteiden asentamis-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista, joilla kansalliset tietojärjestelmät yhdistetään toisiinsa 3 a artiklassa tarkoitettun hajautetun tietojärjestelmän yhteydessä.
2. Kukin jäsenvaltio vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat sen kansallisten tietojärjestelmien perustamisesta ja mukauttamisesta yhteentoimiviksi viestintäinfrastruktuurin kanssa, sekä kyseisten järjestelmien hallinnointi-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista.
3. Edellä olevat 1 ja 2 kohta eivät rajoita mahdollisuutta hakea avustuksia unionin rahoitusohjelmista kyseisissä kohdissa tarkoitettujen toimien tukemiseksi.

3 c artikla

Osoitetiedusteluihin liittyvä tuki

1. Jos toisessa jäsenvaltiossa asuvan henkilön, jolle oikeudenkäynti- tai muu asiakirja on annettava tiedoksi, osoite ei ole tiedossa, jäsenvaltion on annettava tukea jollakin seuraavista keinoista:
 - a) oikeusapu, jotta nimetyt viranomaiset voivat selvittää tiedoksiannon vastaanottajan osoitteen asiaa käsittelevän jäsenvaltion tuomioistuimen pyynnöstä;
 - b) muista jäsenvaltioista peräisin olevien henkilöiden mahdollisuus toimittaa osoitetietoja koskevia pyyntöjä suoraan kotipaikkarekistereihin tai muihin julkisesti saatavilla oleviin tietokantoihin myös sähköisesti Euroopan oikeusportaalissa saatavilla olevalla vakiolomakkeella;
 - c) yksityiskohtaiset käytännön ohjeet keinoista, joita on saatavilla henkilöiden osoitteen selvittämiseksi siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa, jotta tiedot voidaan saattaa yleisön saataville.
2. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle seuraavat tiedot:
 - a) menetelmä, jolla jäsenvaltio tarjoaa tukea alueellaan 1 kohdan mukaisesti;
 - b) soveltuvissa tapauksissa 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen viranomaisten nimet ja osoitteet.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näihin tietoihin mahdollisesti tulevat muutokset.”;
- 4) Korvataan 4 artikla seuraavasti:

”4 artikla

Asiakirjojen lähettäminen

1. Oikeudenkäyntiasiakirjat on lähetettävä suoraan ja viipymättä 2 artiklan mukaisesti nimetyltä viranomaiselta toiselle.
2. Lähetettävän asiakirjan mukana toimitetaan liitteessä I olevalle vakiolomakkeelle laadittu pyyntö. Lomake täytetään vastaanottavan jäsenvaltion virallisella kielellä tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, tiedoksiantopaikkakunnan virallisella kielellä tai jollakin niistä, tai jollakin muulla sellaisella kielellä, jonka jäsenvaltio on ilmoittanut hyväksyvänsä. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava yksi tai useampi Euroopan unionin virallinen kieli, joka ei ole sen oma virallinen kieli, mutta jonka se hyväksyy lomakkeen täyttämiseksi.
3. Edellä 3 a artiklassa tarkoitetun hajautetun tietojärjestelmän välityksellä lähetettyjen asiakirjojen oikeusvaikutuksia ja hyväksyttävyyttä todisteena oikeudenkäynneissä ei voida kieltää pelkästään sen takia, että ne ovat sähköisessä muodossa. Jos paperiasiakirjat muunnetaan sähköiseen muotoon, jotta ne voidaan lähettää

hajautetun tietojärjestelmän välityksellä, sähköiset kopiot tai niiden tulosteet ovat yhtä todistusvoimaisia kuin alkuperäiset asiakirjat.”;

- 5) Korvataan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

Todistus asiakirjojen vastaanottamisesta

1. Kun asiakirja vastaanotetaan, lähettävälle viranomaiselle lähetetään automaattinen vastaanottotodistus 3 a artiklassa tarkoitetun hajautetun tietojärjestelmän välityksellä.
 2. Jos tiedoksiantopyyntöä ei voida täyttää lähetettyjen tietojen tai asiakirjojen perusteella, vastaanottavan viranomaisen on otettava yhteys lähettävään viranomaiseen puuttuvan tiedon tai puuttuvien asiakirjojen saamiseksi.
 3. Jos on ilmeistä, että tiedoksiantopyyntö ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan tai tiedoksiantoa ei voida toimittaa, koska pyyntö ei täytä muotoa koskevia vaatimuksia, pyyntö ja lähetetyt asiakirjat on palautettava lähettävälle viranomaiselle heti, kun ne on vastaanotettu, liitteessä I olevalla vakiolomakkeelle laaditun palautusilmoituksen kanssa.
 4. Vastaanottavan viranomaisen, joka on vastaanottanut tiedoksi annettavan asiakirjan, mutta jolla ei ole alueellista toimivaltaa toimittaa tiedoksiantoa, on lähetettävä asiakirja ja tiedoksiantopyyntö 3 a artiklassa tarkoitetun hajautetun tietojärjestelmän välityksellä oman valtionsa alueellisesti toimivaltaiselle vastaanottavalle viranomaiselle, jos pyyntö täyttää 4 artiklan 2 kohdassa säädetty edellytykset, ja ilmoitettava tästä lähettävälle viranomaiselle käyttäen liitteessä I olevaa vakiolomaketta. Kun kyseisen jäsenvaltion alueellisesti toimivaltainen vastaanottava viranomainen vastaanottaa asiakirjan ja tiedoksiantopyynnön, lähettävälle viranomaiselle lähetetään automaattinen vastaanottotodistus 3 a artiklassa tarkoitetun hajautetun tietojärjestelmän välityksellä.”;
- 6) Lisätään 7 a artikla seuraavasti:

”7 a artikla

Velvoite nimetä edustaja tiedoksiantoa varten tuomioistuimen sijaintijäsenvaltiossa

1. Jos haastehakemus on annettu vastaajalle tiedoksi, tuomioistuimen sijaintijäsenvaltion lainsäädännössä voidaan velvoittaa asianosaiset, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, nimeämään edustaja asiakirjojen tiedoksiantoa varten tuomioistuimen sijaintijäsenvaltiossa.
 2. Jos asianosainen laiminlyö velvollisuuden nimetä edustaja 1 kohdan mukaisesti eikä hän ole ilmaissut suostumustaan sähköisen käyttäjätilin käyttöön tiedoksiantoa varten 15 a artiklan b kohdan mukaisesti, asiakirjojen tiedoksiantoon voidaan käyttää mitä tahansa tuomioistuimen sijaintijäsenvaltion lainsäädännössä sallittua tiedoksiantomenetelmää oikeudenkäynnin aikana edellyttäen, että kyseiselle asianosaiselle on ilmoitettu asianmukaisesti tällaisesta seurauksesta.”;
- 7) Korvataan 8 artikla seuraavasti:

Asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen

1. Vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle liitteessä II olevaa vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa, jollei se ole joko laadittu jollakin seuraavista kielistä tai jollei mukana ole käännöstä jollekin seuraavista kielistä:
 - a) kieli, jota vastaanottaja ymmärtää;
tai
 - b) vastaanottavan jäsenvaltion virallinen kieli tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallinen kieli tai jokin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu.
2. Vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla liitteessä II olevan vakiolomakkeen vastaanottavalle viranomaiselle kahden viikon kuluessa.
3. Kun vastaanottava viranomainen saa tiedon siitä, että vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta asiakirjaa 1 ja 2 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava siitä välittömästi lähettävälle viranomaiselle 10 artiklassa tarkoitettua todistusta käyttäen sekä palautettava pyyntö.
4. Jos vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta asiakirjaa 1 ja 2 kohdan nojalla, sitä asiaa käsittelevän tuomioistuimen tai viranomaisen, jonka yhteydessä tiedoksianto toteutettiin, on tarkistettava, oliko kieltäytyminen perusteltua.
5. Asiakirjan tiedoksianto voidaan oikaista toimittamalla vastaanottajalle tämän asetuksen säännösten mukaisesti asiakirja ja sen käännös jollekin 1 kohdassa tarkoitetuista kielistä. Siinä tapauksessa asiakirjan tiedoksiantopäivä on päivä, jona asiakirja ja sen käännös toimitetaan tiedoksi vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Jos asiakirja on kuitenkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti annettava tiedoksi tietyn ajan kuluessa, määräytyy hakijaan nähden noudatettava tiedoksiantopäivä 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritettävän alkuperäisen asiakirjan tiedoksiantopäivän mukaan.
6. Edellä olevia 1–5 kohtaa sovelletaan myös 2 jaksossa säädettyihin muihin oikeudenkäyntiasiakirjojen lähetys- ja tiedoksiantotapoihin.
7. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa, kun tiedoksianto suoritetaan 13 artiklan mukaisesti, diplomaattisen edustajan tai konsuliviranomaisen tai, kun tiedoksianto suoritetaan 14 tai 15 a artiklan mukaisesti, tiedoksiannon suorittavan viranomaisen tai henkilön on ilmoitettava vastaanottajalle, että tämä voi kieltäytyä ottamasta vastaan asiakirjaa ja että tällaiset asiakirjat on lähetettävä takaisin mainituille yksiköille tai kyseiselle viranomaiselle tai henkilölle.”;
- 8) Korvataan 10 artiklan 1 kohta seuraavasti:

- ”1. Kun toimenpiteet asiakirjan tiedoksi antamiseksi on suoritettu, tästä on laadittava lähetettävälle viranomaiselle osoitettu todistus liitteessä I olevaa vakiolomaketta käyttäen.”;
- 9) Korvataan 14 ja 15 artikla seuraavasti:

”14 artikla
Postitiedoksiannot

1. Oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan antaa tiedoksi lähettämällä ne henkilöille, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, suoraan postitse kirjattuna kirjeenä vastaanottotodistusta käyttäen.
2. Tätä artiklaa sovellettaessa postitiedoksiannon suorittamisessa on käytettävä liitteessä IV esitettyä erityistä vastaanottoilmoitusta.
3. Pyynnön lähettäneen jäsenvaltion lainsäädännöstä riippumatta postitiedoksianto katsotaan pätevästi suoritetuksi myös, jos asiakirja toimitettiin vastaanottajan kotiosoitteessa aikuiselle henkilölle, joka asuu samassa taloudessa kuin vastaanottaja tai työskentelee siellä vastaanottajan palveluksessa ja on kykeneväinen ja suostuu ottamaan asiakirjan vastaan.

15 artikla
Suora tiedoksiantopyyntö

1. Oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan antaa tiedoksi henkilöille, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, suoraan vastaanottavan jäsenvaltion oikeusviranomaisten, viranomaisten tai muiden toimivaltaisten henkilöiden välityksellä.
 2. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle tiedot ammatinharjoittajista tai toimivaltaisista henkilöistä, jotka voivat toteuttaa tämän artiklan mukaisia tiedoksiantoja jäsenvaltion alueella.”;
- 10) Lisätään 15 a artikla seuraavasti:

”15 a artikla
Sähköinen tiedoksianto

Oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan antaa tiedoksi suoraan henkilöille, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, sähköisesti vastaanottajan saatavilla olevalle käyttäjätilille edellyttäen, että jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) asiakirjat lähetetään ja vastaanotetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014 tarkoitettua hyväksyttyä sähköistä rekisteröityä jakelupalvelua käyttäen;
- b) vastaanottaja on oikeudenkäynnin aloittamisen jälkeen antanut asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle tai viranomaiselle nimenomaisen suostumuksensa kyseisen tietyn käyttäjätilin käyttämiselle asiakirjojen tiedoksiantoa varten oikeudenkäynnin yhteydessä.”;

- 11) Korvataan 17 ja 18 artikla seuraavasti:

17 artikla

Liitteiden muuttaminen

Siirretään komissiolle valta antaa 18 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteitä I, II ja IV vakiolomakkeiden päivittämiseksi tai teknisten muutosten tekemiseksi niihin.

18 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.
 2. Siirretään komissiolle [*tämän asetuksen voimaantulopäivästä*] määräämättömäksi ajaksi valta antaa 17 artikkelissa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä.
 3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 17 artikkelissa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
 4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa* vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
 5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
 6. Edellä olevan 17 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.”;
- 12) Lisätään 18 a ja 18 b artikla seuraavasti:

”18 a artikla

Hajautetun tietojärjestelmän perustaminen

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädökset 3 a artiklassa tarkoitetun hajautetun tietojärjestelmän perustamisesta. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 18 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

18 b artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Kyseinen komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.”;
- 13) Korvataan 19 artikla seuraavasti:

”19 artikla

Oikeuteen saapumatta jättävä vastaaja

1. Jos haastehakemus on täytynyt lähettää toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten tämän asetuksen säännösten mukaisesti eikä vastaaja ole tullut saapuville, tuomioistuin ei saa tehdä päätöstä asiassa ennen kuin on selvitetty, että tiedoksianto tai toimittaminen on tapahtunut riittävän ajoissa, jotta vastaaja on voinut ryhtyä vastaamaan, ja että
 - a) asiakirja on tiedoksiannettu sillä tavalla kuin vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään siellä laadittujen asiakirjojen tiedoksiantamisesta sen alueella oleville henkilöille; tai
 - b) asiakirja on tosiasiallisesti toimitettu vastaajalle tai hänen asuntoonsa muulla tämän asetuksen mukaisella tavalla.
2. Tuomioistuin voi 1 kohdan säännöksistä huolimatta ratkaista asian, vaikka todistusta tiedoksiannosta tai toimittamisesta ei ole saatu, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) asiakirja on lähetetty jollakin tämän asetuksen mukaisella tavalla;
 - b) tuomioistuimen kussakin yksittäistapauksessa riittäväksi katsoma määräaika, jonka on oltava vähintään kuusi kuukautta, on kulunut asiakirjan lähettämisestä;
 - c) todistusta ei ole saatu huolimatta kaikista toteutetuista kohtuullisina pidettävistä toimenpiteistä sen hankkimiseksi vastaanottajavaltion toimivaltaisten viranomaisten tai elinten välityksellä.
3. Jos 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, on toteutettava kohtuullisina pidettävät toimenpiteet, jotta vastaajalle voidaan ilmoittaa sellaisten saatavilla olevien viestintäkanavien avulla, nykyaikainen viestintäteknologia mukaan luettuna,

joihin liittyvä osoite tai tili on asiaa käsittelevän tuomioistuimen tiedossa, että häntä vastaan on aloitettu oikeudenkäyntimenettely.

4. Sen estämättä mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, tuomioistuin voi kiireellisessä tapauksessa antaa väliaikaisia määräyksiä tai päättää turvaamistoimista.
5. Jos haastehakemus on täytynyt lähettää toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten tämän asetuksen säännösten mukaisesti ja päätös on annettu sellaista vastaajaa vastaan, joka ei ole tullut saapuville, tuomioistuin voi vapauttaa vastaajan muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista, jos kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:
 - a) vastaaja ei ollut hänestä itsestään riippumattomista syistä saanut riittävän ajoissa tietoa asiakirjasta voidakseen ryhtyä vastaamaan tai tietoa päätöksestä voidakseen hakea muutosta;
 - b) vastaajan väitteet kannetta vastaan eivät ole ilmeisen perusteettomia.

Hakemus muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista vapauttamiseksi voidaan esittää vain kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun vastaaja on saanut tiedon päätöksestä.

Hakemusta ei käsitellä, jos se on esitetty yli kaksi vuotta päätöksen antamispäivän jälkeen.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen antamispäivän jälkeisen kahden vuoden määräajan umpeuduttua kansallisen lainsäädännön säännöksiä, joilla sallitaan poikkeuksellinen vapauttaminen muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista, ei sovelleta menettelyissä, joilla riitautetaan kyseisen päätöksen tunnustaminen ja täytäntöönpano toisessa jäsenvaltiossa.
7. Edellä olevia 5 ja 6 kohtaa ei sovelleta henkilön oikeusasemaa tai oikeuskelpoisuutta koskeviin päätöksiin.”;
- 14) Korvataan 23 artiklan 1 kohta seuraavasti:
 - ”1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 2, 3, 3 c 4, 10, 11, 13 ja 15 artiklassa tarkoitetut tiedot. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, jos niiden kansallisessa lainsäädännössä edellytetään, että asiakirja on annettava tiedoksi tietyssä, 8 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa ajassa.”;
- 15) Lisätään 23 a artikla seuraavasti:

”23 a artikla
Seuranta

1. Komissio laatii yksityiskohtaisen ohjelman tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seurantaan varten viimeistään [*kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä*].

2. Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava näyttö kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Siinä täsmennetään, mitä toimia komissio ja jäsenvaltiot toteutettavat tietojen ja muun näytön keräämistä ja analysointia varten.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle seurannassa tarvittavat tiedot ja muu näyttö.”;
- 16) Korvataan 24 artikla seuraavasti:

”24 artikla
Arviointi

1. Komissio arvioi tätä asetusta aikaisintaan [*viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä*] ja esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tärkeimmistä havainnoista.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tämän kertomuksen laatimiseen tarvittavat tiedot komissiolle.”;
- 17) Lisätään uusi liite IV tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [*18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä*].

Seuraavia säännöksiä sovelletaan kuitenkin seuraavasti:

- a) asetuksen 1 artiklan 14 kohtaa sovelletaan [*12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta*] ja
- b) asetuksen 1 artiklan 3, 4 ja 5 kohtaa sovelletaan [*24 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta*].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

Bryssel 31.5.2018
COM(2018) 379 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI

oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 muuttamisesta

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

”LIITE IV**Vastaanottoilmoitus 14 artiklan nojalla toteutettavaa postitiedoksiantoa varten**

Vastaanottoilmoitus oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen postitiedoksiantoa varten <i>(Asetuksen (EU) N:o 1393/2007 14 artikla)</i>		Yksilöllinen toimitustunnus		
Lähettiläjä: Nimi:	Vastaanottaja: Nimi:	Ilmoituksen vastaanottajan nimi:		
		Ilmoituksen vastaanottajan allekirjoitus:		
Ilmoitus palautetaan seuraavaan osoitteeseen: Katu: Nro: Kaupunki: Postinumero: Maa:	Toimitusosoite: Katu: Nro: Kaupunki: Postinumero: Maa:	Toimituspvm / Asiakirjan palautuspvm:		
		pp	kk	vvvv
		TOIMITETTU vastaanottajalle:	PALAUTETTU Syy:	
		Vastaanottaja: ☐	Osoite tuntematon: ☐	
		Edustaja: ☐	Vastaanottaja tuntematon: ☐	
		Samassa osoitteessa asuva aikuinen: ☐	Ei noudettu: ☐ Vastaanottamisesta kieltäydytty: ☐	
Postipalvelujen tarjoajan puolesta:		Vastaanottajan palveluksessa oleva henkilö: ☐	Vastaanottaja muuttanut: ☐	